

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm. Gernanults Boktr.-Aktieb.

N:r 40 (250)

Fredagen den 30 september 1892.

5:te årg.

Prenumerationspris pr år:	Byrå:	Redaktör och utgivare:	Utgifningstid:	Annonspris:
Idun med Modetidning och koloretrade planscher kr 8 —	Klara v. Kyrkogata 7. 2 tr. (Aftonbladets nya hus.)	FRITHIOF HELLBERG.	hvarje helgfri fredag	35 öre pr nonpareillerad.
Idun m. Modet. utan kol. pl. . . 6: 50	Prenumer. sker i landsorten å post- anstalt, i Stockholm hos redaktion.	Träffas å byrån kl. 12-1.	Lösnummerspris 15 öre (vid kompletteringar)	För »Plattsökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad
Idun ensam 4: —		Allm. Telef. 61 47.		

Bertha Tammelin.

Å ynglingen eller ungmön klappar på Thalias tempelpor-
tar för att blifva upptagen i gudinnans ut-
valda krets, är hjärtat van-
ligen så uppfyllt af en-
tusiasm och rosiga dröm-
mar om framtida stor-
het, att det icke finns
plats för den tanken, att
konsten är svår, att lag-
rarne växa högt. Den
kännedomen vaknar först,
sedan man stigit öfver
tröskeln till tempelgår-
den, och kostar ofta både
bittra tvifvel och bittra
tårar. Det är ganska
vanligt, att konstnovisen
icke ens frågar sig själf:
»Åger jag modersmålet
så i min makt, att jag
sannt kan återgifva, hvad
jag skall framställa på
scenen?» Och dock lig-
ger just i detta skåde-
spelarekonstens stora hem-
lighet. Detsamma gäller
äfvén sången. Utan en
sann deklamation och
frasering blir sången utan
själ.

* * *

Den konstnärinna,
hvars bild Idun i dag
meddelar, har måhända
mer än någon bidragit
till, att vårt svenska språk
klingar rent och form-
skönt, icke blott på vår
främsta dramatiska scen,

utan äfvén i sången på
vår opera.

Bertha Carolina Ma-
thilda Tammelin, enda
barnet till den utmärkta
karaktärsskådespelerskan
Carolina Bock, född Rich-
ter, och hofflöjtisten Bock,
är född i Stockholm den
21 december 1836, allt-
så samma år, månad och
dag som vår hertiginna
af Dalarne. Uppväxt
under en stor konstnärin-
nas moderliga vård och
i en tid, då den sven-
ska dramatiska konsten
stod på sin höjdpunkt,
med namn sådana som
Emilie Höggqvist, Fanny
Westerdahl, Olof Ulrik
Torslow och Nils Wil-
helm Almlöf, var det
helt naturligt, att den
unga flickan skulle fat-
tas af kärlek till teatern.
Utrustad med godt huf-
vud, med för en kvinna
utmärkta språk- och bok-
kunskafer, musikalisk
och med stora fordringar
på sig själf, inträdde
Bertha Bock 1853 vid
kungliga teatern, hvilken
hon sedan tillhörde oaf-
brutet i trettiofyra år,
hvarunder hon utförde
mer än tvåhundra tal-
och sångroller. Och
dessa, kan man säga,
omfattade alla brancher,
men i hvilka hvarje de-
talj var utarbetad till

Yfs ej af fädrens ära, en hvar har dock blott sin;
Kan du ej spänna bågen, är han ej din.

Hvad vill du med det värde, som är begrafvet?
Stark ström med egna vågor går genom hafvet.

ES. JEGNER.

ett litet mästestycke af sanning och karaktär. Därtill fick man höra en diktion, så träffsäker och naturlig, där aldrig en bokstaf kunde falla bort och där, hur sakta stämman än ljöd, hvarje stafvelse likväl trängde till salongens minsta vrå. Det är ej här meningen att uppräknas Bertha Tammelin's alla roller, men några böra nämnas för att beteckna konstnärinnans mångsidighet, och då böra vi ej glömma: tant Beate i »Så kallad ungdom», Brita Lejonhufvud i »Kung Märtha», fru Pernelle i »Tartuffe», Adolfin i »Familjen Benoiton», Mistress Reed i »Jane Eyre», grefvinnan i »Fröken Elisabeth», Lady Deborah i »Richard Sheridan», Fru Laroque i »En fattig ung mans äfventyr», Ulrika i »Släktingar», drottningen i »Hamlet», drottning Kristina i »Vasaarvet», abedissan i »Dagen gryr», Philaminte i »Lärdd folk i stubb», Ingrid i »Engelbrekt och hans dalkarlar» och mistress Malaprop i »Rivalerna». Af sångroller böra äfven nämnas: Puck i »Oberon», Veveranda i »Slottet Montenero», markisinnan i »Regementets dotter», drottning Milda i »Riddar Blåskägg», Barbarina i »Figaros bröllop» och prinsessan i »Den förtrollade katten».

Det är en rätt vacker samling af skarpt utpräglade karaktärer, hvilka fortleva i gamla teatervänners minne; men Bertha Tammelin ville lämna ett varaktigare arf efter sig i det goda utsäde hon sådde och fortfarande sår som lärarinna i deklamation och svenska språkets talande. Redan sedan flere år hade de yngre förmågorna vid teatrarne vänt sig till Bertha Tammelin för att få en behöflig tukt på sina ofta bedröfliga utförsåfvor, och resultatet af dessa lektioner blef så uppseendeväckande, att musikkonservatoriet i september 1879 skyndade att anställa henne som lärarinna i deklamation för sångeleverna. Här väntade henne en rik verksamhet, åt hvilken hon ägnade sig med kraft och energi, och för hvilken konsten och konstnärerna stå i stor tacksamhetsskuld hos henne. Arbetet både vid teatern och konservatoriet samt dessutom med de många enskilda eleverna blef dock till sist för mycket, hvarför hon lämnade scenen som premieraktris den 1 juli 1887, så mycket hellre som hennes allt mer aftagande synförmåga hindrade henne att fritt röra sig. Men nekade ögonen henne sin tjänst, så var hennes öra lika känsligt för hvarje språkets skiftning, och man kan nästan påstå, att hon åstadkommit underverk med sin förmåga att omdana de mest omöjliga idiom. Det är i sanning ingen lätt sak att utplåna en till det komiska gränsande provincialism eller att få kraft och spänstighet i en läspande tunga. Till hennes redan stora verksamhet kom slutligen äfven den att vara lärarinna i deklamation samt rollers instuderande vid k. dramatiska teaterns elevskola, hvartill hon kallades 1889, och när vi kasta en blick på listan öfver dem, som genomgått hennes skola, så finna vi där namnen på nästan alla, som nu utgöra våra teatrar's bästa prydnader. Bland damerna se vi Olga Fåhrens, Ellen Hartman, Louise Fahlman, Dina Edling, Lina Sandell, Anna Lisa Hwasser-Engelbrecht, fru Jungstedt-Linden, Anna Klemming, Adèle Almati, Ellen Nordgren-Gulbrand-

sen, Vendela Anderson-Sörensen, Augusta Öhrström, Helga Rundberg, Selma Riego, f. Zuhr, Constance Behrens, Amanda Janson, Sofie Lindegren, Anna Sternvall, Karin Svanström, Valborg Holmlund, Emma Holmstrand m. fl. och bland herrarne Oskar Bäckström, Albion Örtengren, William Engelbrecht, Georg Törnqvist, Emil Hjertstedt, Mikael Bratbost, Erik Åkerberg, Anders de Wahl och Axel Felix Lindberg, som varit anställd vid Svenska teatern i Helsingfors och för närvarande åtnjuta statsstipendium af finska senaten för idkande af sceniska studier, och många flere, och dessutom hafva många lärare och lärarinnor vid våra elementarläroverk och folkskolor samt präster och andra det offentliga ordets förkunnare jämte damer ur societeten begagnat sig af fru Tammelin's utmärkta handledning.

Det är således med fulla skäl man kan säga, att Bertha Tammelin utfört en god lifsgärning, då hon i den dramatiska och musikaliska konsten höjt och rensat vårt modersmål, och såväl enskildt som offentligt har man skyndat att gifva henne ett fullt och odeladt erkännande. Literis et artibus, som pryder hennes bröst, tilldelade henne konung Oskar redan den 1 december 1885.

Sedan 1873 är Bertha Tammelin förenad i det lyckligaste äktenskap med den kände skalden, revisorn i kammarrätten, Filip Tammelin, och i det gästfria konstnärshemmet trivas väl det kvicka skämtet och det glada skrattet. Här i all enkelhet äro de unga konstnärerna och litteraturens män alltid välkomna. Här musiceras och deklameras, här kåserar man och kritiserar med äkta konstärlek och god ton allt nytt, som uppenbarar sig i skönlitteraturen eller på skådebanan; och skulle äfven kritikens hugg en och annan gång falla skarpa, så träffa de endast ytligheten och humbugen, ty de tongifvande i denna älskvärda krets sätta konsten högt och hålla öm vård om gammal god tradition.

Till sist må också nämnas, att Bertha Tammelin, själf varm musikvän, har komponerat flere särdeles vackra romanser, däribland »Genivièves sång» i komedien »De onyttige», hvilken hon tillägnat Elise Hwasser, samt flere kända sångstycken, intagna i »Det sjungande Europa».

Med en aldrig domnande entusiasm för sin konst och med samma energi skall Bertha Tammelin, vi hoppas det, ännu länge verka i det skönas tjänst.

Adolf Hellander.

Stilla lycka.

*Stilla lycka solskensblid,
Stilla lycka, full af frid!
Stilla lycka utan flärd
I det egna hemmets värld!*

*Under lifvets vandringslopp
Mål för hvarje dödligs hopp,
Hvar på denna jordestig
Finns en fröjd, som liknar dig?*

*Hem, där goda tomtar bo,
Tröttadt sinne finner ro!
Om med svett och möda bygd,
Dock mot dig vi blicka tryggt.*

*När den slutat, dagens id,
Lön du ger för kamp och strid;
Lön för mången plågsam stund
Möter på din helga grund.*

*Stilla lycka utan flärd
I det egna hemmets värld!
Städs till dig vår tanke går,
Städs till dig vårt hjärta trår.
Filip Tammelin.*

Hemlängtan.

Ett utkast af Vilh. Lundström.

Quän läsarinna, har du en gång riktigt på allvar pröfvat, hvad denna underliga, obeskrifliga känsla, som kallas hemlängtan, egentligen vill säga?

Du befinner dig kanske just på den plats på jorden, som du i din fantasi mest inspirerade ögonblick lifligast önskat att besöka, på Paris' boulevarder eller i Rivierans trolska nejder, bland Romas ödemurar eller på Napolis strand, och du vill nu i fulla drag njuta af lyckan att äntligen hafva hunnit din längtans mål.

Och omkring dig har du allt, hvad du någonsin skulle kunna önska dig. På hotellet stå hoptals bugande tjänsteandar, som i hopp om rikliga drickspengar icke tyckas hafva någon annan fröjd här i världen än att tillfredsställa din minsta nyck, table d'höten är utmärkt, vinerna äro superba, vädret det mest tjusande — du skulle med bästa vilja icke kunnat uttänka något gynnsammare, då du här hemma drömde om att få skåda den sköna, rika, vimlande världen.

Och dock — dock lägger sig plötsligt en slöja öfver din ljusa glädje, en tyngande börda trycker med ens ditt sinne, och en enda malörtsdroppe förgiftar i ett ögonblick din njutnings bågare.

Du vill slita slöjan, kasta af tyngden, icke känna malörten, men det går ej. Ty det är en af de mäktigaste bland makter, som plötsligt med starka band omsnärjt ditt sinne — det är hemlängtan.

Du vredgas öfver din egen svaghet att icke kunna behärska dina känslor, du kallar dig

själf ett barn, en stackare, du vill intala dig, att du aldrig haft så grundadt skäl att vara nöjd och att njuta som just nu, och dock — dock borrar sig den där gnagande känslan allt djupare och djupare in i ditt hjärta.

Huru länge och huru ifrigt hade du ej längtat att för en gång få komma ur de gamla, kalkborgerliga förhållandena, att få andas en annan, friskare luft, att få se det stora, pulserande lifvet på nära håll, att få lefva, lära, njuta — och så, då du ändtligen hunnit därhän, då längtar du tillbaka till den där gamla, utnötta hvardagsprosan, vid hvilken du nyss så innerligt leddes!

Man kan blifva ursinnig för mindre... Och det finns vid sådana tillfällen ögonblick, då man tycker sig icke nog kunna förakta sig själf, och då man skulle vilja förbanna naturen, som aldrig kan låta människan behålla en enda glädje hel och odelad...

Det är något dylikt jag har känt denna eftermiddag här borta i den stora kejsarstaden vid Nevan.

Jag har hela morgonen och förmiddagen vandrat omkring och sett allt, hvad Östeuropas hufvudstad kan bjuda, tjusats af stolta palatser och förgyllda kupoler, blandat mig i vimlet på en millionstads gator; jag har gått och gått, sett, beundrat, njutit, och så har jag till sist trött kommit åter till hotellet.

Och i den mjuka resårsoffan har jag nu slagit mig ned för att smälta alla intrycken, frossa i minnet af det sköna och egendomliga jag nyss skådat och hämta krafter till en ny upptäcktsfärd bland den väldiga kejsarstadens alla sevärdheter.

Och för min tjusta fantasi hägra dessa breda, af palatser kantade gator, de härliga grekiska kyrkorna med deras höga, glänsande pelare, deras helgonbilder och rökelseoft; i tankarne vandrar jag åter bland sorlande fontäner, i lummiga parker eller utmed den stolta Nevan, som majestätiskt utbreder sin alltid svallande yta.

Då — jag vet ej huru — faller min blick på det framför mig stående bordet. Där ligger ett bref hemifrån.

Det är redan flere dagar gammalt; jag har läst det upprepade gånger, vägt hvarje ord, men icke kunnat spåra däri någon anledning till oro för mina käras skull och så lugnt åter ägnat mig åt njutandet af resans nöjen.

Och nu, medan min fantasi frossar i minnet af nya intryck, vidgade vyer och vexlande stämningar, medan allt är så nytt, så fängslande, så intressant, faller halft omedvetet min blick på det där så många gånger lästa brefvet med det blå tjuguöres frimärket...

Och i ett nu är allt förändrad!

Min tanke, som nyss hänryckt vankade kring på Nevans stränder eller bland Peterhoffs glittrande kaskader, är nu plötsligt långt borta, där hemma i den lilla småstaden vid Mälarstrand... Nyss i en världsstad och nu i en af världens mest förgättna afkrokar!

Huru trefliga, huru omvexlande förefalla mig ej med ens dess smala, krokiga gator, som aldrig besvärats af någon stenläggning, huru hemtrefliga, huru inbjudande dessa små låga trähus med sina röda tegeltak, sina gammaldags fönsterluckor och sina hvita gardiner bakom de fyra rutorna! Och allt detta, som för icke länge sedan var mig så tråkigt, så enformigt, det är nu så behagligt, så kärt, så pittoreskt!

Och människorna! Huru kalkborgerliga, huru andefattiga fann jag dem icke förut med deras små intressen, deras hvardagsskvaller och deras trånga vyer! Och huru djupt känner jag

icke nu, att de alla vuxit fast vid mitt väsen, att deras små fröjder och deras små bekymmer intressera äfven mig, att det i denna eviga hvardagsprosa finns en skär, aldrig anad poesi...

Så tycker jag mig sakta gå genom gatorna, titta in än här, än där, och öfverallt mötes jag af denna friska, rena, trefna luft, som nyss föreföll mig så unken och kvalmig. Och så kommer jag till slut till den lilla gården med den gröna grinden och den brokiga blomstertäppan — mitt barndomshem...

Huru varmt välkomna mig icke de mina, huru mjuka äro icke deras famntag, huru lugnt och tryggt kännes det icke i deras närhet! I mitt rum är allt ordnad af kärleksfulla händer just så, som ingen annan skulle kunna; där nere i bersån skymtar kaffebrikan, och en glad röst ropar åt mig att raska på.

Och öfver det hela med all dess trefnad, dess kärlek, dess idylliska frid svajar det gula korset på den blåa bottnen, min egen, svenska flagga...

Det sjuder inom mig; stolt ville jag för hela världen peka dit och ropa: ser du, här är mitt barndomshem, mitt fosterland, mitt allt!

Kanske blir jag för häftig, ty plötsligt vaknar jag ur mina drömmar. Hotellrummet, som nyss var så bekvämt och så inbjudande, är nu så naket, så kallt, så mörkt; jag ville gifva allt för att blott ett ögonblick få skåda hem och fosterbygd, glittrande Mälarfjärd och blågul flagga.

Med tusen osynliga fångar har hemlängtan gripit mig — jag måste ut, ut att glömma...

Långsamt vandrar jag ned för Kasanskigatan, följande strömmen, som böljar fram mot Nevski. Snart öppnar sig för min blick Nevskiprosppektet med dess vimlande lif, dess palatser och butiker, dess tusentals droskor, dess kaféer och dess tiggare. De sistnämnda hafva snart omringat mig; med aldrig svikande ömdöme upptäcka de genast främlingen. Det är gubbar och barn i brokig blandning, trasiga, utmärklade, hemlösa... Jag delar ut mina småpengar, så långt de räcka; snart är det sista tiokopeksstycket gånget, jag måste stoppa ned portmonnän och gå. En liten barbent, trasig flicka följer mig ett stycke med utsträckt hand; slutligen måste jag bestämdt säga ifrån åt henne, hon vänder om och mumlar något mellan tänderna.

Var det en sista bön? Eller förbannade hon mig...?

Hög och vördnadsbudande med sina långa, skuggiga pelargångar och sin ädelt formade kupol reser sig midt framför mig Kasanskikyran. De förbigående buga och korsa sig, genom de öppna portarne går en jämn folkström in och ut.

Hvar skulle man väl känna sig hemma om icke i ett Herrans tämpel? Där finns säkert ro äfven för hemlängtan! Så tänker jag glad och går dit in.

Man betraktar halft förtrytsamt kättaren, som icke korsar sig. Nästan omedvetet gör jag då själf korstecknet för att ej längre blifva observerad, och jag känner mig till och med frestad att som de andra buga mig för första bästa helgonbild...

Men någon ro, någon hemfrid finns det ej heller därinne. Kallt och stelt är allt — kallt och stelt som de höga, smäckra marmorpelarne, som förlora sig i rökelsemolnen däruppe i hvalfven... Man gapar på helgonbilderna, vandrar fram och tillbaka, köper ett ljus vid salubordet, tänder det framför bilden, medan pennin-garne klinga i försäljarens låda, bockar sig och korsar sig, ser förnöjd ut att ha uppfyllt all rättfärdighet och skyndar ut igen...

Icke ens härinne, inför den alltomfattande Gudens ansikte finns en bekant, en befryndad själ, ett känsloutryck, som harmonierar med mitt eget väsen. Allt är vana, handtverk, slentrian.

Jag minnes i detta ögonblick den lilla kyrkan i grannsocknen till mitt barndomshem. Jag hade alltid funnit den så ful, så futtig, så obetydlig. I denna stund skulle hon vara min längtans mål! — — —

Jag vandrar åter ute på Nevski. Dess brusande lif böljar ånyo förbi mig; alla ha så brådt, så brådt. Den ene ser glad ut, den andre ledsen, öfver de fleste hvilat den slöa likgiltighetens prägel. Men ingen känner mig.

Och då griper mig, medan jag ströfvar framåt, allt djupare och djupare en onämbar längtan, en längtan efter ett vänligt, kärleksfullt ord, efter ett hägnande kvinnligt väsen, efter en huld, varm hand att förtroligt sluta i min egen...

Då ser jag mig plötsligt, när jag viker om närmaste hörn, stå på en grön, öppen plats, och i dess midt reser sig hög och vördnadsbudande en kvinnostaty. Jag träder närmare och ryser: det är icke bilden af en kvinna — det är Katarina II.

Trött slår jag mig ned på en trappa i den omgivande parken. Icke långt från mig ser jag en manlig varelse nedejunken mot sockeln af statyn; hans stora hufvud med det tofviga håret och de förvidna dragen ligger lutadt mot en af stenarne, käppen och tiggarpåsen ha glidit ur hans hand och rullat ned på sandgången.

I ett ögonblick har jag fattat situationen — det är en af det ryska samhällets mest följda parias, det är en polsk jude...

Polack och jude! Och vid foten af Katarina II:s staty! Heliga rättvisa, hvarför låter du då det iskalla ödet häna dig?

På en sekund är min egen harm öfver min gnagande, nöjesförstörande hemlängtan som bortblåst. Inför denne olycklige, hvars ena faderland blott hägrar i profetians dunkla löften, och hvars andra fosterland förtrampats af denna samma kvinna, vid hvars stolta staty han sjunkit ned, inför denne olycklige, som icke kan längta, eftersom hans längtan vore utan hopp, utan mål, inför honom förstår jag, att hemlängtan icke är en naturens förbannelse, utan en af dess skönaste gåfvor...

Ty den känslan gömmer det bästa, som jordelivfet äger, den är tränaden efter moder eller brud, efter kärlek, frihet, fosterland.

Lexor.

Skiss för Idun

af

Elsa Lindberg.

Grete hade lexor, »nedrigt många», en, två, tre, franska, historia och så den där »gräsliga» räkningen — hela fyra problem om »arbetstid» och om »hvad A och B får» och »hvar de mötas» och hvad det nu var allt för otyg, de handlade om. Men det värsta var, att klockan redan gick på 7, och ännu hade Grete inte lärt en enda. Det var förfärligt att tänka sig. De små nedbläckade fingrarna refvo nervöst bland böckerna.

Saken var den, att Grete fått en så »rysligt stilig» bok till låns af en skolkamrat. En tjock lunta, uppsprucken i ryggen och

med hundöron och andra tydliga bevis på flitigt begagnande. Den hade varit så spännande, att Grete inte kunnat släppa den ur händerna. Bara ett kapitel till och så ett till och så ännu ett...

»Har du inte börjat med dina lexor än, barn?» hade mamma ropat gång på gång. Hvarje gång hade Grete hoppat till och hjältemodigt försökt att lägga boken å sido, men så hade åter symaskinen surrat på där ute i salen, och det lilla mörka, rufsiga hufvudet hade på nytt sjunkit ned öfver de tummade bladen.

Så hade Lina, jungrun, tändt lampan, och nu satt Grete där med lexböckerna framför sig.

Håhå jaja! Med hvilken skulle hon börja? Med franskan? Hu, så långt! Allt om bestämda artikeln. Den där fåniga grammatiken bestod då bara af undantag och undantags undantag? Och Vidholms hederliga språklära fick sig en otålig puff, så att den dansade längs bordet.

Det var då också nedrigt utaf Behm att ge *alla* exemplen. Han hade ett sätt att ge lexor, han! Först när han gifvit en riktigt lång en och alla ropat i korus, att det var »*alldeles* för långt», så brukade han sätta sitt lilla tjocka hufvud på sned, så att den röda halsen slog ett pösande veck öfver den stärkta kragen, dra ned vesten, som alltid var för kort, och illparigt stirra ut öfver klassen — och så höll han sitt lilla vanliga tal. Han talade fort, med korta andetag, tills han mötte ett *r*; då riktigt hvilade han på det och lät det rulla fram med öm försiktighet. Flickorna tyckte, att det var alldeles, som om han åkte kana; först springer man fram en bit med små, korta, hastiga steg för att få fart och se'n mjukt glida hän öfver det hala.

»Det är många,» brukade han säga, »i den härvarande klassen, som har svårt, tror jag, det tror jag alldeles säkert, att följa med. Jag har verkligen märkt det. För dem är nog lexan för lång. De kunna ju sätta upp handen, så får jag se, och så få vi väl rådgöra, tror jag.»

I de sista orden funnos två *r*, och därför upprepade han dem ännu en gång, »*rådgöra*, tror jag», och lät dem långsamt rulla fram och likasom smekte dem kärleksfullt med tungan.

Naturligtvis hade ingen satt upp hand!

Nu satt Grete där och försökte komma ihåg, att: »Min bror har ett godt hjärta och ett utmärkt minne» hette: »*Mon père a le coeur bon et la memoire excellente*». Och så satte hon fingrarna i öronen, sträckte ut sina långa ben och läste vidare. »*Voici la maison de mon père l'architecte en est mort.*»

»*En est mort,*» upprepade hon och dunkade med handen i hufvudet för att riktigt pränta in det — »*en est mort, en...*»

Det tog i dörren. Lina stack in hufvudet och frågade från frun, om Grete ville komma in och se fröken Molly, innan hon gick. »Hon är färdig nu och är så fin och grann och söt, akkurat som en karamell.»

Ja, det var ju så sant det, stora syster, Molly, skulle på bal i kväll! Hon var bra lycklig, hon, och Grete kom med en riktig martyrmin in i den upplysta salen, där syster Molly stod framför trymån och knäppte de långa, gula handskarna.

»Nåå, hvad tycks?» Systemen vände långsamt sin smärta gestalt rundt omkring.

»Rysligt stiligt!» svarade Grete med känsla och öfvertygelse.

»Hvar ska' jag sätta liljekonvaljerna?» Molly satte hufvudet på sned och gick två steg bakåt och så två åt höger och två åt venster. »Här eller här?»

»Här, tycker jag,» föreslog Grete och klämdes med all makt ned blommorna på systemens axel, utan att tänka på den förödelse de små nedbläckade fingrarna gjorde i de ömtåliga tyllpuffarna.

»Släpp dem, Grete; du förstör alldeles mina ärmor! Usch! En så'n unge!» och hon skakade henne ifrån sig.

»Vagnen är här!» förkunnade i detsamma Lina, helt anfådd af det häftiga springandet i trapporna.

»Hvar är mamma, är hon inte färdig än?» ropade Molly nervöst, och två knappar flögo på en gång ur ena handsken.

»Fort, Lina, tråd och nål! Där i syskri-net! Så, skynda sig då!»

Lina gjorde sig den största möda att få allt i syskrinet så mycket som möjligt huller om buller; till slut uppfiskade hon långsamt, »*utsökt* långsamt» som Molly kallade det, en synål mellan det tjocka, spruckna pekfingeret och långfingeret.

Så kom mamma infrasande i svart sidenklädning och pudersken i ena handen. Mollys ljusa lugg skulle pudras för att inte rakna under aftonens lopp.

Det var ett högtidligt ögonblick. Mamma allvarlig som en prestinna med pudervippan kretsande som en hvit dufta öfver Mollys sänkta hufvud, i bakgrunden Grete och Lina andäktigt följande ceremonien.

»Så ja, så! Litet mer på ena sidan kanhända.» Mamma vände och vred Mollys vackra hufvud. »Hit nu med hufvan!»

Grete för sin del vågade knappast andas af bara oro, att den ljusa teaterhufvan skulle kunna rubba Mollys fina hår.

»Akta elden!» förmanade mamma där ute i tamburen, när Lina stänkande drog på henne galoschern. »På skänken står en tallrik med sylt och bakelser; och så se efter, att inte Grete sitter uppe för länge. Se så där ja!» Hon stampade med högra foten, som inte riktigt ville gå ned i galoschen. »Akta elden för all del!»

När Lina stängt dörren och släckt gasen i tamburen, så gick hon in i salen för att släcka lamporna där. Men hon kom aldrig längre än öfver tröskeln. Så sjönk hon ned på närmaste stol och skrattade, så att tårarna trillade som ärter utför hennes runda, blanka kinder.

Framför trymån, mellan de två höga golflamporna, stod Grete. Djupt begrundande blickade hon in i spegeln under de hvita, halfslutna ögonlocken. Tvänne blekröda sidenband på grekiskt sätt knutna öfver det rika, mörka håret, klädningen framtill urviken, öfver axlarna ett blekröd tygstycke, draperadt i mjuka veck, i ena handen pudersken och i den andra pudervippan, som frikostigt strödde puder öfver ansikte och hår. Häftigt vreds det lilla mörka hufvudet om, och det blixtrade till i ögonen, men så drogs mungiporna ned, och Grete såg skamsen ut, skamsen som en riktig liten skolrätta.

»Nå, jag må säga, jag må säga,» bröt jungfrun slutligen ut. »Klutat ut sig, det har hon, med »hams» från fröken Mollys bal-klädning. Och puder det har hon då smetat öfver hela ansiktet, så att hon då mest liknar en hvitlimmad vägg. Ha, ha, ha, ha, jag må säga,» och hon slog sig på knäna och skrattade, tills Grete förnärmat ref af sig banden och tygbiten, rusade in i sitt rum och

slog igen dörren, så att det dånade i hela huset.

Där inne kastade hon sig nästan med raseri öfver historielexan... »Den unga drottningen var ingalunda vuxen den svåra uppgiften att afhjälpa missförhållandena i landet. Hon hade visserligen ärft sin faders lysande snillegåfvor — — — — —» hon rabblade vidare och vidare. Det var, som när en stor flod flyter fram, jämnt och lugnt, tråkigt och sömnigt. Men när hon kom till ett årtal, upprepade hon det ihärdigt gång på gång med olika tonfall; först barskt och så mjukare och så mildare och mildare, tills hon slutligen hviskade fram det och liksom smekande bad siffrorna att stanna kvar i det lurfviga lilla hufvudet, som hade så förfärligt svårt för allt hvad siffror hette.

Läraren i historia, han riktigt lefde på årtal, han. Men så var han då också liten och blek, med stora vattenblå, milda ögon. Och så var han så mager, så mager. Grete trodde, att det var för att årtalen voro en så klen kost. Näst årtal svärmade han här i lifvet allra mest för regenternas släktskap. Det var något rysligt, när han slog in på den trafven. Hittade han då på något riktigt kvistigt, som sista gången t. ex. när han frågat Grete, hvem Karl X Gustafs morfar fars svåger var, så sken han formligen upp, och ju längre svaret dröjde, dess mera för-tjust tvinnade han sin fingrarna omkring hvarandra.

Så där ja! Nu var den lexan undangjord. Men nu hade hon det värsta, sitt lufs plåga, räkningen kvar.

Grete suckade; så sträckte hon armarne öfver hufvudet, och så gäspade hon så grundligt, att det gick som en lång våg öfver hela kroppen. Den som ändock fick soffa! Hon lade ned hufvudet på bordet, blott för att känna, hur skönt det skulle vara, om hon nu inte hade haft någon räkning, utan finge gå och lägga sig i stället. Så slöt hon ögonen, bara ett litet tag, bara litet. Grete tillbad sömnen. Åh, att få krypa ned i en sval, mjuk säng och så soffa, soffa...

Men hvad tänkte hon då på! Hon hade ju räkningen!! Hon flög upp som en pil och smållde Nyströms räknelära i bordet för att bli vaken.

Åh, hvad hon hatade matematiken, ja, och räknelärarn med, därför att han var så mörk och så grof och så röd, därför att han var så nervös och retlig. Alltid skrattade han, när man sade något dumt, och då blef man naturligtvis ännu dummare och räddare. Så gjorde han alltid narr af ens svar, så att hela klassen brast ut i skratt, och det värsta var att man själf tvingades att skratta åt sin egen dumhet, just när man var så yr och konfys, att man inte visste, hvar ens eget hufvud satt en gång. Och när han såg på en sedan — då var det, som om han borrar sig in i ens innersta, räknat ut och vägt upp ens lilla förstånd i så och så många kilogram, hektogram och gram. Ja, nog hade då Grete förstått, att hennes lilla förstånd i matematik var vägd och funnet för lätt, alldeles för lätt.

Hon riktigt ryste, när hon slog upp räkne-boken.

»Om 17 väfvere på 10 dagar väfva 1190 m. tyg, hur mycket väfver hvar och en dagligen?» läste hon. Sjutton väfvere! Pennan gnisslade på papperet. Först en etta, rak som en löjtnant i sprättbågstil, och så en sjuva, som graciöst böjde sitt hufvud och släpade efter sig en lång svans, alldeles som Mollys släp...

Ja, Molly, ja! Henne hade hon nästan glömt! Hon var på bal! Hon var lycklig, hon! Och åter suckade Grete.

Så skref hon under sjuttontalet tio med en liten fyllig nolla och så 1190 — mycket långsamt och mycket omsorgsfullt.

Så började hon åter. »Om 17 väfvare på 10 dagar — — —»

Men hvad var det? Upp till henne stego toner, ömma, smekande, lockande. Det var Donauwellen, som spelades i våningen inunder.

Hon lyssnade och lyssnade. Den lilla trubbiga pennstumpen, som bar så många märken efter Gretes hvassa tänder, föll ur hennes hand. Hon märkte det ej. Ack, den som finge dansa! Hon lutade sig tillbaka i stolen och öppnade ögonen, så vida och stora. Den som vore stor! En sådan där blekröd, luftig klädnad som Mollys, och så puder i håret och blommor, doftande blommor, och ljus och lekande, klingande skratt! Så musik, sprittande dansmusik, som kom en att glömma allt, allt utom glädjen och njutningen, som flöt liksom eld genom ådrorna och kom foten i skon att spritta af danslust.

Ah, Grete kände, hur de bådo och lockade, tonerna, som ljödo upp till henne därnedifrån, och hon följde dem in i drömmarnas vida land, och hon glömde allt, de 17 väfvarna, den unga drottningen, den bestämda artikeln, alla världens långa, sömniga lexor.

Modersmål och barnajoller.

(1 anledning af en uppsats i Idun den 9 sept.)

Hvilket är det skönaste, som finns att se i världen?»

Frågan framställdes i ett sällskap, där man roade sig med att framkasta och besvara kvistiga frågor.

Svaren haglade tätt. En svärmade för vildt storslagna naturbilder, en för leende landskap. En sökte skönhets höjd i diamantens gnistrande färgspel, en annan i blommornas doftande färgprakt. Männen påstodo, att en skön kvinna var skapelsens prydnad, men priset för det bästa svaret vann en ung moder, som blyg och rodnande, men med öppen och leende blick svarade: *Min lilla sofvande gosse!*

Om det gällt att besvara frågan, om hvilken som vore örats, i stället för ögats, största njutning, så skulle jag velat svara något ditåt.

Jag skulle sagt, att om en sonat är någonting härligt och upphöjdt, att om operaprimadonnans aria är stor konst och skådespelarens kraftigt och vackert skolade röst är en njutning för mitt öra, så finns det dock intet, som så förmår tränga till mitt hjärtas innersta djup, som *min lilla flickas barnsliga joller.*

Just joller! Just de ljud, som äro vanställda, för alla andra än för mig oförståeliga uttryck för begrepp, som knappast huunit uppstå i det lilla hufvudet! Det är icke de ord, hvilka barnet huunit lära sig att korrekt uttala, som mest smeka mitt öra och komma mig att le af förtjusning, utan det är det stapplande försöket, det famlande, letande, som fånglar mitt öra, mitt intresse.

Det är jollret.

Låtom oss icke upphöra att jollra med våra barn!

En författare i ett föregående nummer af »Idun» har framfört några vackra och välmenande ord om vårt modersmål. Han vill, att vi skola vårda och ansa detta dyrbara och heliga arf, och att större ansträngningar skola göras i skola och hem för uppöfvandet af talets konst.

Jag är med honom i detta, i själfva önskemålet, ehuru jag tror, att han icke rätt fått syn på de verkliga orsakerna till, att talet är vanvårdadt hos oss, och att talet som konst knappast hos oss kan sägas existera. Det är emellertid blott en enda punkt af hans framställning jag här vill inlåta mig på. Jag är icke med honom, då han tror, att man i barnkammaren jollrar bort språket med de små genom att i språkkunskap ställa sig på deras ståndpunkt. Jag tror icke som han, att »barnets utveckling i ett rent talande af modersmålet fördröjes», genom att man jollrar med det, eller att det skulle vara nyttigt att förjaga jollret ur barnkammaren.

Jag tror tvärtom, att intet skärper barnets uppfattning af språket och underlättar dess ansträngningar att tala det som ett fitigt begagnande — från omgivningens sida — af just barnets egna uttryckssätt.

Jag har ofta märkt det hos mina egna små, huru de liksom känt sig slagna, förlägna af att höra mig, stora pappa, begagna deras egna allra som tokigaste ord, och huru de då försökt att ändra, att rätta dem.

Med någon uppmärksamhet skall man lätt i barnets joller kunna spåra ett system, finna bevis för dess intelligens och uppfinningsförmåga vid skapandet af egna uttryck, ofta målände nog för dem, som söka lära, fatta dem. Det är icke så betydelselöst, som man skulle tro, om barnet öfverlämnas åt försöken att själf finna beteckningar för saker och ting, ty man skall lätt kunna påvisa de ofta fyndiga kombinationer, som ledt till uppfinningen af dylika uttryck. Ofta, då jag iakttagit min lilla flicka under hennes jollrande prat med mig, ser jag, hur hennes blick får ett sökande uttryck, huru den lilla munnens fina linier växla och ombildas under ansträngningen att forma ett ljud till likhet med hvad hon hört af mig eller själf föreställt sig.

Om jag försöker underlätta hennes arbete genom att korrekt uttala ordet, så misslyckas jag säkert. Söker jag däremot att jollra med och blott så småningom låter ordet växa ut gradvis till sin rätta form, så går arbetet mycket fortare.

Arbetet! Ja för barnet är dot nog ett arbete. Ett arbete i det tysta, halft omedvetna.

För mig däremot är det en njutning, ett nöje, det renaste, njutningsfullaste nöje som finnes: att jollra med min lilla flicka.

Skulle jag låta beröfva mig en sådan njutning, så länge jag kan få äga den? En njutning, som på samma gång är en tröst, en vederkvickelse, en hvila? Icke!

En tröst — därför att jag vet, att om världen är full af motgång, af strid och nederlag och sorger, så är allt detta glömdt under de snabbt flyende ögonblick jag med hennes lilla hufvud mot mitt bröst får jollra och leka.

En vederkvickelse och hvila — därför att jag här, i min lek med henne, får lämna bakom mig alla de stränga former och band, som fjättra oss därute i lifvet, att jag får för ett ögonblick åter blifva som hon, som ett barn!

Därför jollrar jag med henne. Därför frågar jag henne icke:

»Är Wanda pappas stora flicka?» utan jag spörjer mellan kyssarne:

»Är Anda pappas tora tumpa?» Och jag finner hennes svar:

»Pappas jaja tora tumpa!» mycket »rarare» och oändligt mycket mera värtaligt och skönt än all deklamation i världen!

Och, för att återgå till hufvudfrågan, om det verkligen så skulle vara — hvilket jag dock med en ganska stor erfarenhet icke kunnat finna — att jollrandet verkligen något försenar barnets språkliga utveckling, så skulle jag ändock icke anse detta vara så stor skada, att jag därför skulle vilja förjaga jollret ur samspråket med de små.

Dröjsmålet, försenandet måste i alla fall vara obetydligt och är oväsentligt gent emot faran att för tidigt kyla barnasinnets.

Ty det rent undervisande i saken är för mig af ojämförligt ringare betydelse, än det som jag anser vara det viktigaste af allt: att icke för tidigt lägga formernas tunga band på barnet och barnasinnets, dessa former och formler, som lifvet är så fullt af.

De komma tidsnog, allt för tidigt!

Låtom oss därför icke upphöra att jollra med våra små!

Låtom språk-puristerna rensa så mycket de vilja i den språkliga örtagård, som tillhör de försigkomna barnen, den mogna ungdomen och det vuxna släktet.

Men låtom barnkammarens kära joller, de tultande smås eget Volapyk vara i fred, som ett värn ännu för dem själfva och en ljuf glädje för de store!

En gammal far.

Iduns panoptikon.

Ingenting är, gudnäs, beständigt i denna föränderliga och förgängliga värld; men utaf allt förgängligt vet jag ingenting, som dunstar bort med en sådan fart som en nordisk sommar, om jag undantar smekmånadsglädjen hos ett äkta par, som ingått ett s. k. resonemangsparti.

Det förefaller mig, som det bara vore ett par veckor sedan jag gick och funderade på, hur jag skulle kunna skaffa mig en ny sommarpaletå, och ändå äro de tre kreditmånaderna redan förbi, och jag kan när som helst vänta mig en vänlig påstötning från min skräddare.

Jag minns så väl, när vi »invigde» Hasselbacken för vårsäsongen. Det tycks mig vara så nyss, att om det inte vore för att jag är fullkomligt fri från hufvudvärk, skulle jag nästan kunnat tro, att det var i går. Men icke desto mindre mötte jag i förgår tant Amelie, som är känd för att hålla ut på sitt sommarställe till det allra sista, och hon kånkade på två stora hattaskar och en liten trädgårdskanna samt kommenderade en liten trupp på två stadsbud och en jungfru. Så att nu är det slut på sommaren — absolut förbi!

Det är visst värdt att tala om, att vi ha så långa dagar om sommaren, när de likväl alla tillsammans bilda en så kort, en så hastigt försvinnande bit af det långa året.

Alla mina flickbekanta och alla mina bekantas flickbekanta ha kommit tillbaks från brunnar och bad, resor och sommarnöjen med sina små hufvuden och sina små handkappsäcker fulla af förtjusande minnen och näpna souvenirer. De ha vuxit till i fågring på ett oroväckande sätt, men hvad har man egentligen för glädje af det, när de små slarforna mestadels gått och skänkt bort sina hjärtan åt stiligalöjtnanter och söta små vice häradshöfdingar! Enda trösten är, att dylika sommarinklinationer ofta nog dunsta bort ännu hastigare än sommaren själf.

Ja vi äro redan vid begynnelsen af paraplymakarnes, galoschfabrikanternas och regnkappsbutikernas gyllene period. Vi börja åter med en viss högaktning betrakta våra illuminationskaminer, som under sommaren varit lika förbisedda som en låghalt 40-årig skönhet under balsäsongen, och de förtänksamare bland vårt släkte köpslå redan om vinterpaletåer och pälskappor.

I städerna gå husmödrarna för längesedan och räkna och ordna, styra och ställa för flyttningen, denna välsignade, familjetrefnaden förintande och allting uppochnedvändande procedur, som förbittar vårt lif minst en vecka närmast före och tre hela veckor närmast efter den 1 oktober. På landet går mamma och tittar med ögon, som tindra af välbehag, på den till gödning ställda ungstuten, allt medan hon plockar för honom portioner i mat och dryck så läckra och så rundliga, att de väcka den svartaste afund äfven i det blygaste lilla kvigohjärta. Ungstuten idislar förnöjd och drönar af from tack-samhet, ty han tror i sin godtrogna själ, att trakta-menet förskrifver sig uteslutande från matmoderns välvilja. Det arma kreaturet har ingen aning om den afskyvärda egoism, som kan dvaljas hos den mest ärevördiga matrona, utan han tror det är ett synnerligt bevis på ynnest, när hon klappar honom på länden och säger:

»Det är rätt, ussen lille! Ät du och stå på dig. Den 20:de i nästa månad skall du ta's.»

Ja, hösten är en ledsam årstid för både folk och få, en årstid, som alstrar tungsintethet, snufva och reumatism, en årstid som rycker oss ut ur all sommarens fågelsång, poesi och drömlif och kastar oss in midt ibland bekymren om så prosaiska ting som hyreskvartal och torr björkved, varma ullstrumpor och mjölig sandjordspotatis. Det enda försonande drag, som hösten egentligen har, är att den bjuder vår gom på läckrare frukter än någon annan årstid. Men hvad ha vi för glädje af det i år, då kolera-bacillerna kunna sitta och göra sig osynliga i den genomskinligaste astrakan, då dödar lura bakom de franska päronens svällande skal?

Asch, det är så ledsamt alltsammans, så jag vill inte längre tala om det. Låtom oss prata om någonting annat, någonting gladare!

* * *

För några dagar sedan läste jag i en tidning, att den s. k. guldkuren, som förts ut på helbregdagörarnes marknad af en amerikansk »doktor» Keely, och som en annan »doktor», en svensk-amerikansk sådan vid namn Haller, med tvifvelaktig framgång sökt införa i Skandinavien, skulle vara den mest kompletta humbug. Det är möjligt att så är med hänsyn till det sätt, hvar på desse hedersmän till äsculaper brukat kuren. De ha förnämligast sökt kurerå sådant folk, som haft allt för stor kärlek till glaset. Och det är nog inte rätta användningen, ty om man ger en gammal biten bacchibroder guld — t. ex. en femkrona — så nog »tar han in» det utan all fråga, men först sedan det förvandlats i mer eller mindre sprithaltigt fluidum. Det blir sålunda helt enkelt en homöopatisk kur, och sådana stå icke vidare högt i kurs inom den moderna terapien.

Men ett faktum är, att guldkuren länge och med framgång användts som huskur hos alla civiliserade folk, och att om den också icke hjälper mot »flugor», så har den visat sig som ett i många fall alldeles osvikligt medel mot migrän och nervakkomor.

Ni ler ett misstroget löje. Har ni verkligen aldrig hört talas om denna märkvärdiga kur? Abjo, min nådiga, jag skulle nästan vilja hålla ett litet vad, om att man flere gånger med utmärktaste verkan användt den på er själf.

Hvad behagas? Skulle det vara bra roligt att få veta, när någonsin i all världen det inträffade? —

Minns ni inte för en tid sedan — jag tror det var ej längre sedan än i början af maj detta år — minns ni inte, att ni hade ett meningsutbyte med er man angående en viss toalettfråga. Det stod inte till att få honom att ta reson. Ni bevisade, ni övertalade, ni bad, ni blef riktigt ond, men ingenting hjälpte. Han var envis som synden.

Denna tvist angrep edra nerver. Ni vaknade med migrän följande dag, och ni somnade sedan med migrän på kvällen. Veckan led mot slutet, och ni befann er alltjämt vid samma beklagansvärda konditon. Er man sade sina mest småtrefliga kvickheter och slösade på er uppmärksamhetsbevis af tusen slag, men er pinsamma hufvudvärk tillät er icke att belöna honom med det minsta lilla leende.

Så kom lördagen, och då er man räknat upp hushållspengarna, lade han dessutom två tiokronor och en femkrona i guld på bordet, och så sa' han:

»Se här min älskling! Gå nu ut och köp den där hatten, som vi talade om för några dagar sedan, och sök se'n att krya till dig, så fara vi till Has-selbäcken och äta middag i morgon.»

Minns ni inte, hur blixtnabbt all migrän försvann, hur ni flög honom om halsen och kysste honom och svängde omkring med honom, så att pianostolen damp i golvet. Hur ni skrattdde och grät om hvarannat och pratade, så att ni kunnat göra en spannmålsbärare nervös?

Se det var guldkuren! Den botar ögonblickligt. Åh, bevars, ni vet det nog, ty detta var säkert inte

första gången, som ni — eller rättare er man — pröfvat denna kur, och det var nog heller inte den sista.

Det tråkigaste med en hel hop sjukdomar och åkommor äro de obehagliga sviter, som de bruka lämna efter sig. Men de åkommor, som botas med guldkur, medföra däremot högst behagliga sviter: pärlgarnityr, sidenklädningar, guldarmband, sobelboor och ibland sommarresor till Marstrand eller kanske till Rivieran. Förstås, gubbarne granska sina krediträkningar och upptäcka där andra sviter, som äro af mindre behaglig art. Men det oroar i vanliga fall icke »patienten».

Äfven en silfverkur kan vara bra nog, men den är kantänka svagare och lämpar sig just icke för fullvuxet folk annat än på sin höjd som palliativ. Men den mest högljuda lilla grinvarg håller inne midt i gallsriket och blir tyst och kry och belåten, bara man ger honom en 10-öring och säger:

»Se så, tyst nu! Här har du att gå och köpa dig karameller för.»

Scævola.

Från sakens »andra sida».*

Då nedskrifvaren här af i n:r 38 af Idun läste A. R:s i ädel harm uttalade an-tema öfver giftermålsannonserna, kunde han ej, trots en ovilkorlig aktning för den öfvertygelsens och förtrytelsens värme, hvarmed artikeln var skrifven, undgå att känna sig obehagligt berörd af dess ensidiga uppfattning och skärpa. Frågan är ömtålig, mången tycker löjlig, men då den nu kommit på tal, så må vi behandla den med allt allvar, men också med en något så när fördomsfri blick. Jag vågar hoppas, att Iduns spalter äfven skola öppnas för den, som icke kan helt resolut kalla det ifrågavarande bruket för »sport» eller »ofog».

A. R. säger, att bruket är i tilltagande, men skola vi särskildt döma efter de annonser, som läsas i Dagens Nyheter, skulle jag förr tro, att det aftagit på de senare åren; ty nog är antalet där nu dagligen mindre, än det var för några år sedan. Detta vill jag dock tillskrifva det, att från första början giftermålsannonserna nog verkligen voro till stor del en »sport» för tomma hjärnor, som genom dessa skaffade sig ett nöje. Men om nu »skäm-tet bemötts med förakt» och alltså »sporten» visat sig vara otacksam, eller det får tillskrifvas en mindre fördomsfull tidsanda, allt nog, jag tror, att flertalet af de giftermålsannonser, som i våra dagar läsas, äro införda på — allvar. På grund här af måste jag då kanske också dela A. R:s åsikt, att bruket i själfva verket tilltagit.

Om nu dessa annonser införas på allvar, skola vi ovilkorligen antaga, att det alltid sker i tanklöshet, lättsinne eller af samvetslöshet? Jag tror det icke. Och måste vi antaga, att de band, som möjligen knyts genom dem, alltid och ovilkorligen komma att frätas af lidande och ånger? Jag vågar vara optimist.

Att ett mera otvunget umgänge mellan de olika könen råder i våra dagar, må vara sannt; och det att kvinnan nu bereds inträde på nästan alla lefnadsbanor, där mannen förut varit ensam — något som dock påstås orsaka, att äktenskapens antal aftager — må äfven bevisa, att tillfällena till grundliga omedelbara bekantskapers knytande nu äro flere än förr. Men alltid finnes det dock tusentals unga, ogifta, hederliga och arbetsamma människor, som med

* Med detta ytterligare inlägg i frågan om »Giftermålsannonserna», hvilket vi på grund af dess måttfulla och värdiga ton ej velat undertrycka, får saken nu anses utdebatterad i Idun, sedan den ju vederbörligen belysts från ömse sidor.

Red.

skäl kunna säga, att de lida »brist på bekantskaper» bland det motsatta könet; det kan bero på familjeförhållanden, en tillbakadragen individualitet, ja t. o. m. på att han eller hon så helt hän gifvit sig åt arbetet, att de kommit att stå alldeles utom umgängslifvet.

Och från en annan sida sedt: visst ges det i dagliga lifvet tillfällen att grundligt känna och bedöma hvarandras karaktär, men huru många vandra icke ändå sökande framåt, utan att i sin dagliga umgängeskrets finna någon, för hvilken de kunna hysa den sympati, hvilken så att säga måste löda ihop den ömsesidiga aktningen. Och A. R., som väl får anses vara en det ideellas vapendragare, anser det väl under alla omständigheter fördömligt att knyta förbindelser utan denna sympati.

A. R. säger, att den, som möjligen sätter in en giftermålsannons på allvar, går ut att »se, hvem han uppsluka månede». Härmed får väl underförstås annonsörernas ofta förekommande fordran på förmögenhet, och jag vill ej halka öfver denna den ömtågigaste punkten. Med inga fraser lär dock kunna bortresoneras, att det i våra dagar vid äktenskaps ingående både ses och måste ses på de ekonomiska förhållandena och utsikterna, trots än förbindelserna härleda sig från ett pröfvadt barndoms- eller ungdomstykke. Tvänne unga hjärtana kunna tillsammans »bygga luftslott», men ha de intet mera än ovissa förhoppningars förgyllning att bestå, få de allt afstå från att »bygga bo». Lifvet kan därom dagligdags berättas sannsagor. Huru små anspråken än äro, och huru förståndigt och sparsamt ett lif än inrättas, alltid skola »i denna efter bildning och finhet sträf-vande tid» de naggande bröd- och existensbekymren vara större än någonsin förut, då ju konkurrensen på arbetsmarknaden ständigt blir allt hejdlösare. Till följd här af tvingas många, såväl män som kvinnor, hvilka kanske till och med sakna ett hem i dess bästa mening, att, fastän de trängta efter hemlif och härlek, lefva sitt lif i ensamhet och tomhet. Man kan invända, att en frisk och energisk man alltid kan skapa sig en existens. Sannt, men under tiden gå ofta de bästa åren, och jag för min del skänker min aktning åt den, som, när det gäller att timra bo och reda huslig härd, afstår från att göra det »med två tomma händer».

Låt oss nu antaga, att en man eller kvinna, ställd i något af de förhållanden, jag ofvan antydte, som blifvit hindrad att i sin omgivning göra en passande bekantskap, eller som fåfängt i sin umgängeskrets sökt någon med sig harmonierande, låt oss antaga, att han eller hon i sin längtan slutligen besluter sig för att göra ett försök på den triviala annonsvägen. Svar komma, och då afsikten är allvarlig, förfares nog diskret med dem alla. Så finnes det kanske bland dem något, som tilltalar; korrespondens inledes, och en närmare bekantskap formeras. Har första steget tagits i allvar, tages nog ej det andra i lättsinne. Är bekantskapsen en gång inledd, ha kontrahenterna alltid tillfälle att lära känna och bedöma hvarandras karaktär, och blir till slut en äktenskaplig för-ening resultatet, tror jag, att chanserna för lycka äro minst lika stora som i de alla kon-venauss- och resonnementspartier, hvilka belt öppet dagligen ingås. De, som göra sin bekantskap vid en brunns- eller badort under nöjen och sysslolöshet och kanske sluta säson-gen med en förlofning, de gå då åtminstone icke mindre lättsinnigt till väga, ja, de tänka kanske knappast på lifvets allvar härvidlag.

Och om nu en man af sina blygsamma existensvillkor afhålles från eller icke vågar

tänka på att bilda ett eget hem, såvida han icke kan få en hustru, som pekuniärt kan bistå därvid, om denne man genom annons söker en sådan kvinna under allvarliga afsikter och under förutsättning att icke »taga ett troll för guld», eller om en kvinna, under längtan efter kärlek och oberoende, svarar på en burgen mans annons, där hon tror sig läsa allvar, är det verkligen mera förkastligt än det vi dagligen äro vittnen till. Huru många män uppbjuda icke i det dagliga lifvet allt och åsidosätta icke allt för att »fånga» sig en rik flicka, likgiltiga om hjärtats guld följer med eller ej, och huru många kvinnor sälja sig icke bokstafvigen för sin »utkomsts» skull, för att nu ändå använda det vackraste ordet, till män, med hvilka de aldrig komma att äga mera gemensamt än namnet och det materiella hemmet. Det är sorgligt, men obestriddt. Det tolereras, ty det är gammal praxis, och alltid finnas fraser och kvasipoesi tillhands, som kunna ge förbindelserna ett behöfligt romantiskt skimmer.

Här dragas fram så många exempel på, huru olyckliga de föreningar blifva, hvilka ingås genom annons. Jag vill visst icke bestrida dem, men anser dem ingalunda absolut bevisande. Icke sällan blifva tyvärr äfven de äktenskap olyckliga, hvilka ingåtts under erkända konventionella förhållanden. Men det finnes inga exempel, säger man, på några lyckliga förbindelser, ingångna »på det numera så vanliga sättet». Kanske icke; men i så fall beror det helt visst på, att de, hvilka ingått sin förening på detta sätt, akta sig för att gifva sig till pris åt ett tanklöst löje; det är endast om slitningar uppstå, som bekantskapens början utbasunas som ett afskräckande exempel. Ett exempel, mig nära bekant, men också det enda som är mig känt, vill jag dock här framdraga, om också detta ingenting behöfver bevisa. En medelålders man, hvilken både lärt sig att arbeta och att älska arbetet, men som under ett hårdt lif blifvit lämnad ensam, beslöt sig en dag, efter långt sökande och stor längtan, att försöka sin lycka genom annons. Nå, det kom många svar, alla allvarliga, och hvilkas samtliga afsändarinnor, efter hvad jag tror, icke behöfde ångra sin djärfhet, ty diskretion var här verkligen hederssak. Bland dem fanns särskildt ett, anonymt och tvekan, men skrivet med intelligens och hjärtevärm. Det slog an, en korrespondens inleddes, och ett sammanträffande ägde snart rum. Båda funno här, hvad de hade sökt; de lärde känna, förstå, höga och äfven älska hvarandra. Öfver den hjärtesaga, som här uppkom, skulle det kanske kommit att hvilat ett mera poetiskt skimmer, om dess uppräning förskrifvit sig från en bal eller en badort, men säkert är, att den röda tråd af kärlek, som nu ändå går igenom densamma, aldrig kunde ha blifvit starkare.

Helt säkert förundrar det såväl A. R. som mången annan, att någon har velat bryta en lans för giftermålsannonserna. Jag vill också uppriktigt medgifva, att det skett först efter stor tvekan. Men mig berörde det smärtsamt att se denna viktiga fråga hårdt och ensidigt bedömd, och jag vågade icke vänta ett tolerantare inlägg, ty jag vet, att fördomskänslan härvidlag är så godt som allmän. Icke har jag dock velat bevisa, att detta omskrifna bruk för tagandet af lifvets viktigaste steg är passande för vår tid eller det rätta. Långt därifrån! Jag vill vara en af de första att beklaga de följderna, som dess användande i lätt-sinne mången gång kan hafva i alla sina konsekvenser. Jag har endast velat påpeka, att det dock finnes förhållanden, där den triviala

giftermålsannonserna kan både förklaras och försvaras, och jag önskar, att jag hade kunnat bevisa, att detta bruk icke alltid är en »sport» eller ett »ofog», utan ofta framsprunget ur en af människans ädlaste drifter: sökandet efter lifvets sällhet och lycka. Har äfven jag skjutit öfver eller under målet, må det därför förlätas mig.

C*** M*****.

Ur notisboken.

Svenska på studieresa. Under den gångna sommaren har fru Ramsay, föreståndarinnan för det epileptiska barnhemmet på Wilhelmsro, tvänne månader vistats utrikes för att särskilt studera epileptiska anstalter i Tyskland och Holland samt medverka till bildandet af dylika i England. En del af läkarekåren i London har med värma omfattat isynnerhet den plan, som följes vid Bielefeld, olika små arbets- och sjukhem för olika grader af epilepsi, förändade inom en större koloni under ett hufvud, meddelas till Idun.

*

De svenska tjänstflickorna i Amerika få värma loford i en artikel, som nyligen varit synlig i »Newyork Herald». Den amerikanska författarinnan yttrar däri, att hon pröfvat tjänstflickor af många nationer, men förklarar dem af svensk nationalitet vara de bästa, som hafva anställning i amerikanska hem. I Sverige förrättas arbete inom hus förnämligast af kvinnor. De uppfostras således för hushållet och såsom ett tillägg till denna »training» i hemmet erhålla de i folkskolan en god boklig bildning. Svenska folket är hederligt, pålitligt och nyktert. Detta är af dubbelt värde hos dem, som taga tjänst, och den välvilja, som visas de svenska flickorna, och af hvilken de i de flesta fall göra sig förtjänta, uppskattas högre än af någon annan klass.

*

Kvinnofrågan i Nederländerna. De holländska kvinnorna ha på senare åren skaffat sig insteg i en mängd olika yrken. I Amsterdam har ett fruntimmer i aderton år praktiserat som läkare. Hon är gift med en af stadens mest betydande män, Gerittsen, framstående både såsom författare, affärsman och kommunalman. Ett annat fruntimmer, fru Dussart, är skicklig ögonläkare och assistent vid Amsterdams oftalmologiska institut, där hon har ett tiotal kvinnliga biträden.

Inom apotekareyrket är en mängd kvinnor använd, och på hvar enda apotek i Amsterdam finnas kvinnliga elever. För öfrigt äro kvinnor i mängd använda i handel, i banker, vid post, telegraf, telefon och järnvägar.

Af Nederländernas fyra universitet äro tre, Leydens, Utrechts och Amsterdams, öppna för kvinnor, hvilka ganska talrikt begagna sig af denna rättighet. Samskolesystemet tillämpas allmänt i Nederländerna på det lägre stadiet, och äfven gymnasierna äro öppna för flickorna.

*

Den allmänna tyska lärarinneföreningen har hos preussiske undervisningsministern begärt, att lärarinnor och skolföreståndarinnor måtte få deltaga i de öfverläggningar rörande flickskoleväsendets omorganisering, hvilka inom kort skola äga rum. I motiveringen till denna begäran yttras, att det vore nödvändigt för den kvinnliga ungdomens sunda utveckling, att den i skolan, i synnerhet på det högre stadiet, då dess karaktär bildades, åtnjöt kvinnligt inflytande. Enligt de förslag till flickskolornas omorganisering, som uppgjorts, skulle den s. k. öfverskolan stå utslutande under manlig ledning, och häri se de båda damerna icke blott ett orättvist tillbakasättande af lärarinnorna, utan äfven en fara för den kvinnliga ungdomen och därigenom äfven för familjen.

I vänskapen förlåter man den andres förtjänster, i kärleken hans fel.

Kvinnorna hafva en mun för att tala och två ögon för att svara med.

Teater och musik.

Kungl. operan gaf i måndags operan »Figaros bröllop» inför till sista plats ussaldt hus, hvilket visar, att de klassiska Mozartska operorna fortfarande äga oförminskad dragningskraft. Utförandet var på det hela taget mycket godt, om man också ej kan säga, att mer än två af de uppträdande ägde förmågan att stilenligt tolka sina uppgifter. Dessa två, fruarna Östberg och Edling som resp. grefvinnan och Susanna, äro emellertid här öfver allt berömda, den förra särskildt på sångens, den senare på spelets område. Båda låta emellertid sång och spel sammansmälta så nära, att de olika karaktärerna i helgutenhet lämna föga eller intet öfrigt att önska. Också hyllades de båda konstnärinnorna gång på gång med de mest ihållande applåder. Fröken Karlsohn återgaf Cherubins roll med skalkaktigt hurtighet och sjöng sina romanser förträffligt. Marcellina spelades nu liksom förut af fru Strandberg, hvars gälla stämma denna gång öfvergick till formligt skrik, som inverkade obehagligt störande. I Barbarinas lilla roll uppträdde för första gången fru Heintz. Ny för aftonen var likaledes hr Brag som Figaro. Hr B. har goda förutsättningar att bli en bra Figaro. Det hvilat dock ännu något tungt öfver hela framställningen. Komiken är något för godmodig. Figaro bör framställas klipsk och slug, vig och lätt i vändningarna, liflig och ytlig, på samma gång äfven en djupare känsla hos honom bör pointeras. Hr B:s i sig själf vackra röst räcker ej alltid till; tonbildningen, sångsättet behöfde upphjälpas, och därtill är ännu tid. I dröjsmål ligger fara. Hr B. har emellertid som sagt mycket goda förutsättningar och har redan visat sig kunna bli en god stödjepeleare inom opera-comique-facket. Hr Johansons greffe Almaviva var rätt lyckad beträffande såväl sång som spel och maskering. Hr Strömbergs Bartholo och hr Rundbergs Bazil äro kända prestationer. Det hela gick, om man undantager ett par små missöden, synnerligen förträffligt under kapellmästaren A. Halléns säkra ledning.

I afton gifves åter »Lalla Rookh» och baletten »Undina», i morgon lördag »Oberon» med fru Östberg som Rezia och hr Ödmann som Huon.

K. Dramatiska teatern är redan färdig med ännu ett nytt program, som gifves för första gången i morgon afton. Det nya stycket heter »Lilla mamma».

För åstadkommande af bidrag till upprätthållande af operainstitutionen under de närmaste fyra åren har den nya direktionen utfärdat följande upprop:

K. Operans nuvarande ekonomiska belägenhet utesluter möjligheten att uppehålla dess verksamhet på ett med denna konstanstalts uppgift och traditioner värdigt sätt. Under sådana förhållanden kan man förutse, att vare sig operaverksamheten skulle alldeles upphöra eller också för en endast tynande tillvaro, den personal, som, då det nya operahuset blir färdigt, finnes att tillgå, ej kan motsvara de billigaste fordringar. Det blir därför en tvingande nödvändighet att ställa k. Operans verksamhet under bygnadsåren i ekonomiskt hänseende fullt oberoende, för att därigenom förhindra splittring af den nuvarande personalen samt bereda möjlighet till uppförande af nya krafter. För att till k. Operans nuvarande bidrag erhålla den tillökning, som efter noggrann beräkning visat sig vara alldeles nödvändig för de närmaste åren, anser sig den t. f. direktionen, då andra hjälpkällor ej stå till buds, kunna med tillförsikt vända sig till den konstläskande allmänheten, som redan förr vid operan hotande kriser visat sig både vilja och kunna räddande träda emellan. Stockholm i september 1892.

T. f. direktionen.

Anteckningslista är tillgänglig å k. Operans kansli. Anteckningslista finnes utlagd äfven å Iduns byrå, Klara vestra kyrkogata 7.

En dam är först då belåten med sitt porträtt, när det ser ut, som hon själf tycker, att hon borde se ut.

Kvinnorna äro som ur, som alltid gå efter, när det trettonde året är förbi.

Fruarnas kvickhet består mycket ofta endast i männens dumhet.

För många kvinnor består »det allra nödvändigaste» just af det öfverflödiga.

Familjen på Annedal.

Novell
af
Amy Palm.

Belönad med hedersnämmande vid Iduns sista pristäffing.

(Forts.)

»Det var besynnerligt, hvad skogsluften verkar på dig,» utbrast hon halft undrande, »du är dig ju helt olik, allvarsam. Otto allvarsam, det är ju mer än man kan begära.» Hon böjde sig ned och var en stund alldeles upptagen af att klappa om Toj, som fagnande hoppat omkring henne. »Hur visste du, att jag var här?» sporde hon efter en kort tystnad.

»Henriette sade det, och så hörde man ju din sång öfver hela natten.»

»Ja, det är sant,» svarade hon, och så gingo de båda tysta.

»Hvad här skall bli tomt och tråkigt, då du rest,» utbrast Otto plötsligt och ryckte af en tallkvist, som han noga synade på alla håll.

»Ja, sorgligt nog får du ingen att gnabbas med på hela åtta dagar; det är bra förargligt, att Dora också skall resa in, annars hade du haft henne. Men du kommer ju snart efter till staden, och under tiden kan du hålla dina skärmytslingar med Margareta,» föreslog hon.

Otto gjorde en axelryckning.
»Margareta förstår aldrig skämt,» suckade han.
»Arma Otto, hur skall du då kunna lefva,» undrade hon medlidligt.

»Ja, det blir svårt nog,» medgaf han. »Kommer du att sakna mig en enda grand?» frågade han plötsligt och ställde sig framför henne.

»Inte det ringaste grand,» påstod hon, böjde sig ned och ryckte af en handfull linnea, »det skall bli rätt skönt att en tid få vara i lugn och ro,» sade hon och ordnade blommorna till en liten täck bröstbukett; linneaplockningen tycktes ha ansträngt henne något, ty kinderna hade en högre färg än vanligt. »Ack, hvad här är vackert,» forlor hon, då Otto teg, »landet är allt ändå det bästa som finnes.»

»Man kan vara lycklig hvar som helst, blott man får vara tillsammans med den man älskar,» sade Otto; »Annie, kom låt oss sätta oss på den där stenen, jag måste tala vid dig.»

Annie gjorde invändningar, men Otto drog henne ned bredvid sig, och då de en halftimme senare styrde kosan hemåt, var Annes linnebukett fästad i hans knapphål, och hennes arm hvilade i hans. Då de kommo hem till frukostdags, gick Margareta upprörd emot dem.

»Inga är sjuk,» sade hon, »Henriette är därinne hos henne.»

»Inga sjuk? Det är väl ingenting farligt?» frågade Annie bestört.

»Torsten har skickat efter doktorn, han bör snart vara här. Inga var orolig och kinkig i natt, säger Henriette, hon har inte varit riktigt kry på flere dagar, nu har hon feber och hostar. Vill ni inte ha litet frukost? Vi ha dukat däruppe på balkongen.»

»Nej tack, inte nu — litet senare,» och Annie smög in till systemen och den lilla sjuka.

Gardinerna voro nedfällida, ty barnet klagade öfver ondt i ögonen.

Henriette lyfte upp hufvudet, då systemen kom in.

»Är det du, Annie?»

»Ja, så tråkigt att Inga skall vara sjuk,» hviskade Annie.

»Hon är brännhet och klagar öfver ondt i halsen, hufvudet och ögonen,» Henriette slöt varligt den lilla heta handen i sin och kysste den.

»Halsen!» utropade Annie förskräckt, »det må väl inte...» och så tvärtystnade hon. »Gråt inte, Ettan, det är nog ingenting farligt.»

»Min kära lilla flicka,» snyftade Henriette sakta.

Annie lyssnade.

»Tyst, nu åter det, då kommer doktorn, det var för väl.»

Inga fick messlingen, svår elakartad messling. Den hade det året kräft många offer, och Henriette var förtvivlad.

Inga yrade, talade ibland långa ramsor, som ingen kunde uppfatta, och blef ännu helare och ifrigare, då hon ej fick svar. På byrån inne i sjukrummet stodo några blommor i ett glas. Margareta hade smugit dit dem en dag. Lilla Inga stirrade på dessa blommor, så mycket rummets

halfdager och hennes stackars ögon det tillåto, och så sammansmälte blommorna och en strof ur aftonbönen till ett begrepp för hennes lilla hjärna, och läpparne upprepade oupphörligt: »Likt blomman i sin vår, hvars knopp skall frukter bära...»

Gamla Karin, som aflöste Henriette vid sjukängen, skakade på hufvudet; att barnet läste böner bådade intet godt, hon skulle nog tagas ifrån dem.

Och gamla Karin grät och knäppte sina ofärdiga händer samman till bön för den lilla Ingas räddning.

Så hade dagen gått under ångest och oro. Henriette var så tillintetgjord, att hon ej ens tänkte på att vara ledsen öfver syskonens och Doras afresa. Otto hade äfven rest, endast Margareta var kvar, hon skulle stanna hos dem öfver hösten och vintern.

Henriette vankade orolig af och an, då hon var ute från sjukrummet.

Komme hvad som helst, bara hon finge behålla Inga och Torsten. Men det såg knappast ut, som hon skulle få behålla Inga.

Det var en hård strid, som kämpades mellan lif och död om den lilla flickan, men till slut segrade lifvet.

Det föreföll Annedals innevärdare, som om solen lyst klarare den dagen, då de fingo visshet därom, och likväl var det en mera mulen än klar och solig dag.

* * *

Ett ihållande störtregn hade följt på den långa torkan. Det var hvinande, piskande störtskurar, som vräkte ner ur den gråsvarta himlen. Så hade det fortfarit nu i flere dagar.

Torsten gick af och an från fönster till fönster, och Henriette smög ofta tröstande till honom, men hvad kunde hon säga, hvad kunde hon finna upp för skydd mot dessa oberäknliga, hårda vattenstrålar, som drefvo ner det nyss så guldglänsande hvetet med dess fullmatade, dignande ax, Torstens stolthet och förhoppningar, som nu vräktes och tröskades ur af vind och regn för att mältas och förstöras bland åkerns kokor och ler.

»Ah Torsten, tror du det blir förstörd?» klagade hon och lutade hufvudet mot hans axel.

»Det ser mörkt ut, men ännu kanske jag kan rädda något, du vet, att jag byggde mitt hopp på denna hveteskörd. Jag har lagt ner mycket både arbete och kostnader därpå, ty jorden var dålig, och nu, då resultatet syntes så glänsande, kommer detta väder. Annedal tarfvar pengar, mycket pengar och...»

»Ja, men du skulle inte lagt ner så mycket på ladugårdsbyggnaden Torsten, nog kunde vi redt oss så länge med den gamla.»

»Det där förstår du inte, lilla vän. En ladugård är oundgänglig för ett så stort ställe.»

»Och så täckdikningen,» invände hon svagt, »den kostar mycket pengar.»

»Men den var också nödvändig. Skulle all denna vattenmängd fått ligga kvar och syrat marken, skulle till slut intet kunnat växa där.»

»Ack ja, det är nog sant, men jag trodde det kunnat ske så småningom.»

»Om jag bara hade rygg att stå emot, skulle allt gå väl; blir denna hveteskörd också förstörd, så vet jag ej, hur det går.»

»Pappa, pappa, Inga vill vaka med, puttas alla tje, jollrade Inga och klef stultande öfver den förargligt höga tröskeln — hon var nu så frisk, att hon fick vara uppe, fastän hon ej fick lämna rummen — så klättrade hon med hans hjälp upp i knäet och slog en knubbig arm om mammas och oen om pappas hals och förde så alla tre hufvudena tillsammans; »puttas alla tje,» upprepade hon gång på gång och smådde eftertryckligt med läpparne hvarje gång de tre hufvudena kommo hvarandra tillräckligt nära.

»Det jegnaj, jegnaj, jegnaj,» sjöng hon på sin lilla melodi, »hvatt ha solen tagit vägen?»

»Däruppe, bakom molnen,» svarade Henriette.

Inga gled ner från pappas knä, marscherade fram till fönstret och tittade en stund uppåt efter solen, och då hon ingen sol såg, hof hon upp sin lilla röst och ropade:

»Kom fjarn sol, kom fjarn! Inga tycke om solen.»

Men solen hade ingen brådska att lyda, och Inga klef misslynt till pappa och mamma med den lilla munnen framskjuten och en grop öfver venstra ögat, hvilken vanligtvis bådade tårar, men denna gång bara ledsnad.

»Ja, Inga lilla, laga du, att solen kommer fram och har en dukligt blåst med sig,» sade Torsten och lade sin hand på hennes hufvud.

»Den vill inte,» klagade Inga och tog plats mellan pappas knän.

»Faj Inga en kajamell,» bad hon därpå, utan att mera ägna en tanke åt solen, »en kajamell, en kajamell,» och hon följde glad och sjungande, med handen sluten om pappas ena rockskört, till den stora hemlighetsfulla bruna chiffoniern med de många små, söta lådorna, som voro så lagom stora åt Inga, och som gömde de förunderligaste saker.

Inga hade de mest högtrafvande begrepp om allt det märkvärdiga, som nog låge och slumrade därinom.

Nu höjde hon sig på täspetsarne och stack kvickt ned handen i den låda, som öppnades inne i klaffen.

»Bara se, men inte röra,» sade Henriette förmanande,

»Inga kan inte se, feffanjen ä föj stoj å Inga föj liten.»

Pappa hade nu fått upp en grann, röd, genomskinlig karamell.

»Hur säger Inga, om hon får den här?»

Inga räckte begärligt ut handen, stöpte ett klumpigt ljus och sade strålande:

»Datt å utatt,» hvilket i öfversättning betydde tackar ödmjukast.

Under natten blåste det skarpt, och följande morgon uppgick klar och solig.

Torstens lynne skiftade om med vädret. En liten stråle af solen är nog för att tända hoppet i ett sangviniskt sinne.

Barn äro merendels sangviniska, och i det fallet var han ett barn.

Hans goda vilja ville samla guld och rikedomar åt dem, han älskade, ja inte endast åt dem, utan äfven åt de flesta andra. Allt skulle gå så lätt, han behöfde blott göra så och så. Men så kommo misräkningar och gäfvon honom dräpdrag på dräpdrag, de fällde honom till marken för ögonblicket för att stunden därpå låta honom resa sig med fördublad ifver och förtroende till sin slutliga seger.

(Forts.)

De nya tjänstebetygen

finnas nu att tillgå i Iduns expedition. De hafva redan vunnit varmt erkännande från en hel del husmödrar, och talrika rekvisitioner ingå. Priset är 5 öre pr stycket för tjänstebetyg och 4 öre för afskedsbetyg; 5 st. af hvardera slaget sändas portofritt mot insändandet af 35 öre och 10 st. af hvar för 65 öre, likaledes portofritt.

Rekvisitioner, åtföljda af likvid i frimärken eller helst sparmärken, kunna sändas till

Iduns expedition,
Stockholm.

Kvartalsprenumeranter

Idun och Iduns Mode- och Mönstertidning

uppmannas att ofördröjligen förnya prenumerationen, enär upplagans storlek i god tid måste bestämmas och senkommande löpa risken att bli utan ett eller annat af kvartalets första nummer.

Prenumerationspriset ställer sig som känt på följande vis:

För Idun ensam:

kvartal kr. 1:20

För Idun med Modetidning:

Utän kolor. planscher: Med kolor. planscher:
kvartal kr. 1:85 kvartal kr. 2:25

Innehållsförteckning.

Bertha Tammelin; af Adolf Hellander. (Med porträtt.) — Stilla lycka; poem af Filip Tammelin. — Hemängtan; ett utkast af Vih. Lundström. — Lexor; skiss fr Idun af Elsa Lindberg. — Modersmål och barnajoller; af En gammal far. — Iduns panoptikon; af Seavola. — Från sakens »andra sida»; af C*** M****. — Ur notisboken. — Teater och musik. — Familjen på Annedal; novell af Amy Palm. Belönad med hedersnämnd. vid Iduns senaste pristäff. (Forts.)